

Orgadon jaarverslag: gegevens 2023

Donatie van menselijk
lichaamsmateriaal

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1. Orgadon.....	3
1.2. MLM-banken	3
1.3. Statbel.....	3
2. Statistieken	4
2.1. Donorprofiel	4
2.2. Populatie	5
2.3. Donatie voor menselijke medische toepassing (transplantatie).....	6
2.4. Donatie voor de productie van geneesmiddelen (innovatieve therapieën)	7
2.5. Donatie voor wetenschappelijk onderzoek	7
3. Conclusies	8
3.1. Profiel van MLM-donoren.....	8
3.2. Orgadon	8
3.3. Nuttige links.....	8
3.4. Vragen	8

1. Inleiding

Dit jaarverslag bevat kwantitatieve informatie over de donatie van menselijk materiaal (MLM) in België. Dit jaarverslag is opgesteld op basis van de gegevens uit de Orgadon-databank, de jaarlijkse activiteitenverslagen van de Belgische MLM-instellingen en de website met de Belgische Statbel-statistieken. Het bevat gegevens over het profiel van (levende en overleden) MLM-donoren, de populatie van overleden effectieve donoren en gegevens over de wilsverklaring – toestemming of verzet – voor MLM.

Dit jaarverslag gaat over de periode van 1 januari tot en met 31 december van het afgesloten begrotingsjaar (voorbijge jaar). Het bevat ook gegevens van de afgelopen jaar, zodat de evolutie kan worden getoond. In tegenstelling tot de vorige edities zal vanaf dit jaar in de titel van het verslag het jaar worden vermeld waarin de gegevens zijn verzameld.

De opgenomen gegevens zijn een minimum dat kan worden uitgebreid of aangevuld met andere informatie die relevant wordt geacht.

1.1. Orgadon

Orgadon is een webapplicatie die is gekoppeld aan een gemeenschappelijke databank voor de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG). De applicatie bevat wils- of verzetsverklaringen over de donatie van organen en MLM. Met deze applicatie kunnen gezondheidszorgbeoefenaars de wilsverklaringen van patiënten na het overlijden raadplegen.

Er bestaan vier soorten wilsverklaringen voor donatie na overlijden:

- donatie van organen die zijn bestemd voor transplantatie;
- donatie van MLM (huid, kraakbeen, pezen, hartklep, enz.) bestemd voor:
 - menselijke medische toepassing (transplantatie);
 - productie van geneesmiddelen (innovatieve therapieën);
 - wetenschappelijk onderzoek.

1.2. MLM-instellingen

Overeenkomstig [het koninklijk besluit van 28 september 2009](#) tot vaststelling van de algemene voorwaarden waaraan de instellingen voor menselijk lichaamsmateriaal moeten voldoen om te worden erkend, ontvangt het FAGG de jaarlijkse activiteitenverslagen van de MLM-instellingen met het oog op transparantie en het verzamelen van belangrijke bruikbare statistieken.

1.3. Statbel

Statbel is het Belgische bureau voor de statistiek dat betrouwbare en relevante cijfers over de Belgische economie, maatschappij en grondgebied verzamelt, produceert en verspreidt met behulp van administratieve en onderzoeksgegevens en tegelijkertijd de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en vertrouwelijke gegevens waarborgt.

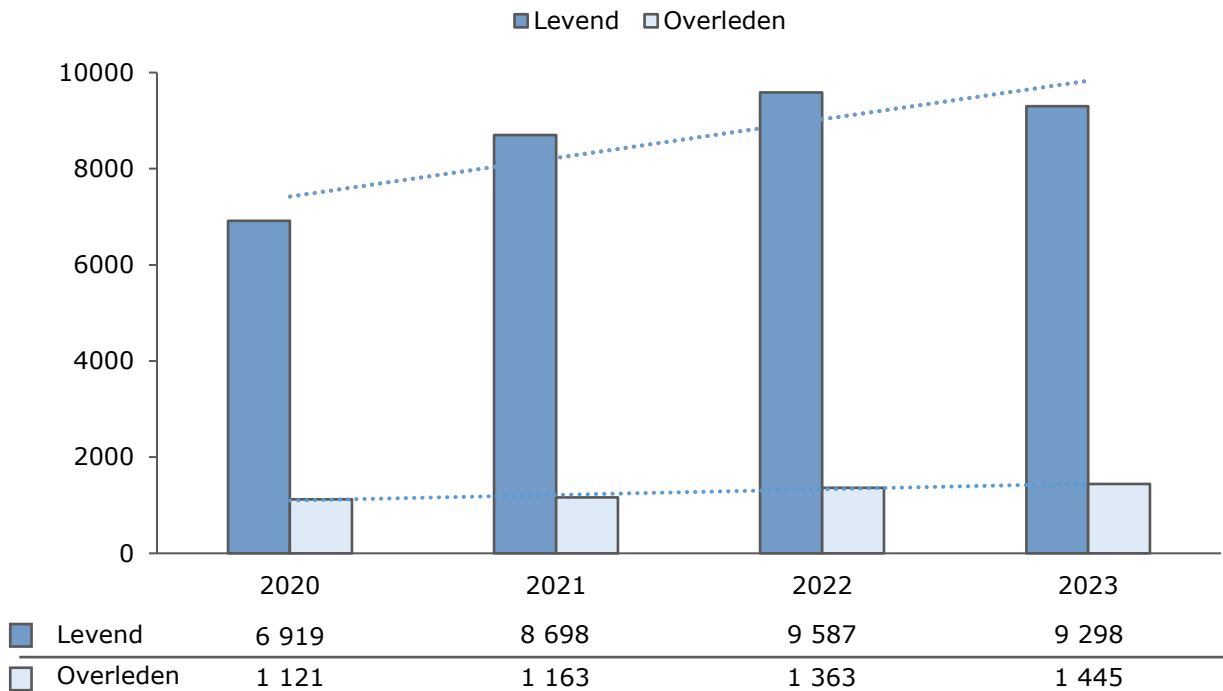
Voor het deel 'bevolking' van dit jaarverslag werd geput uit de statistische gegevens van de categorie 'bevolking', hoofdthema 'Sterfte, levensverwachting en doodsoorzaken', subthema 'Sterfte'.

Alle gegevens die afkomstig zijn van Orgadon, de MLM-instellingen en Statbel werden geanalyseerd en in perspectief geplaatst om een beter beeld te geven van de stand van zaken van MLM-donatie in België.

2. Statistieken

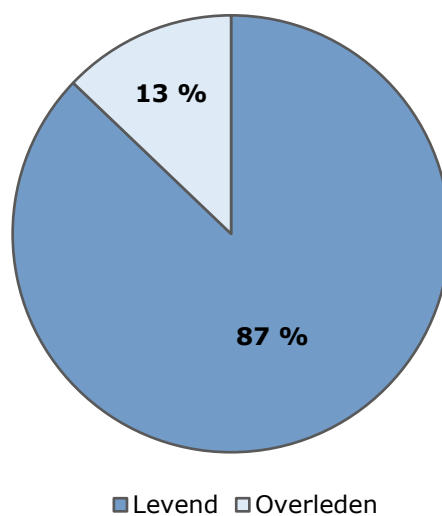
2.1. Donorprofiel

Evolutie van het aantal levende en overleden effectieve MLM-donoren

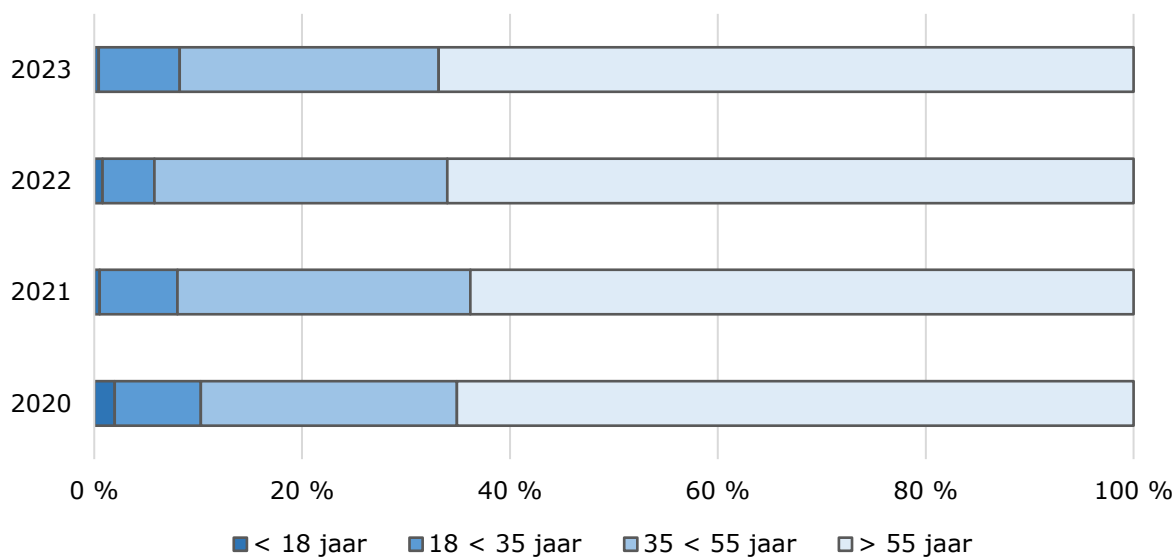
Figuur 1: evolutie van het aantal levende en overleden effectieve MLM-donoren tussen 2020 en 2023.

Aandeel levende en overleden effectieve MLM-donoren tussen 2020 en 2023

Figuur 2: 2020 - 2023: levende donoren (n = 34 502; m = 8 626) en overleden donoren (n = 5 092; m = 1 273).

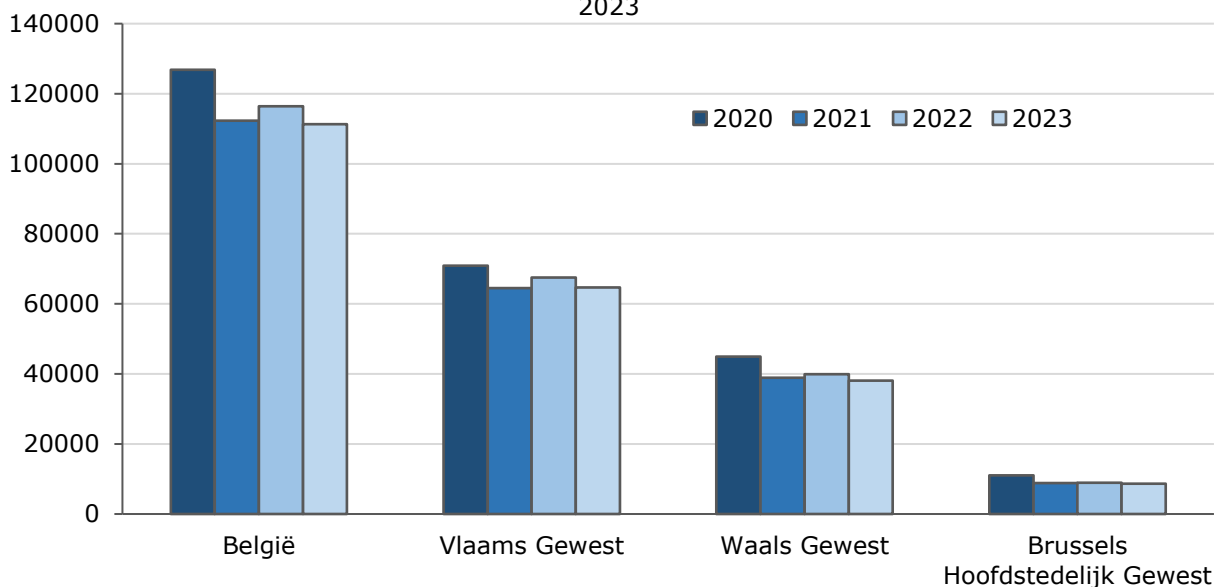
Leeftijd van de overleden effectieve MLM-donoren, voor menselijke medische toepassing

Figuur 3: leeftijd van overleden effectieve MLM-donoren voor menselijke medische toepassing tussen 2020 en 2023.

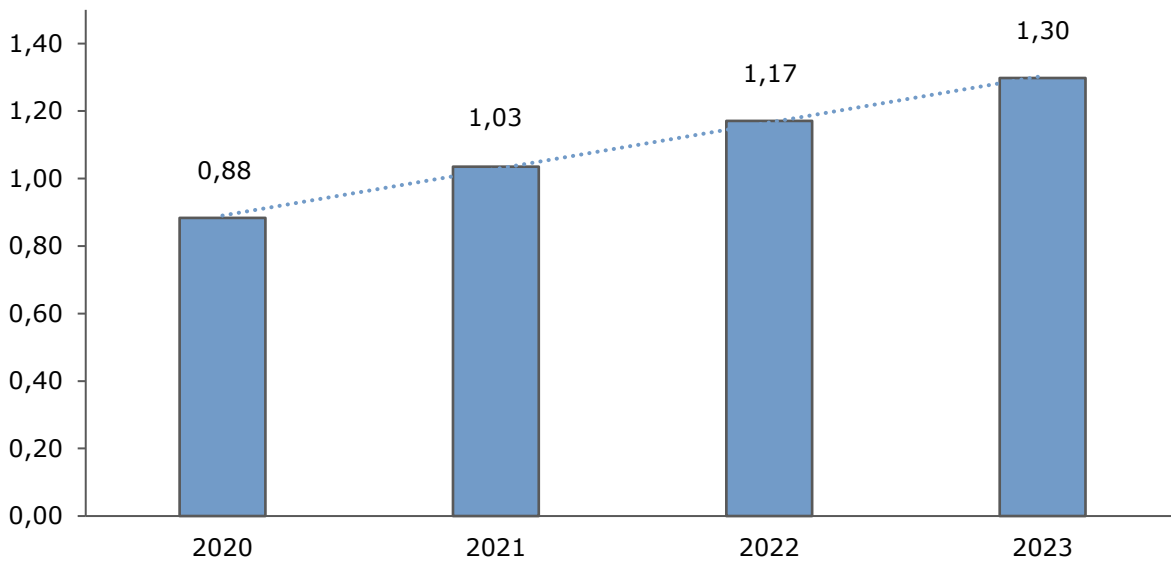
2.2. Populatie

Evolutie van het aantal sterfgevallen in België en per gewest tussen 2020 en 2023

Figuur 4: Evolutie in het aantal sterfgevallen in België en per gewest tussen 2020 en 2023.

Percentage van het aantal overleden effectieve MLM-donoren in verhouding tot het totale aantal overleden personen in België

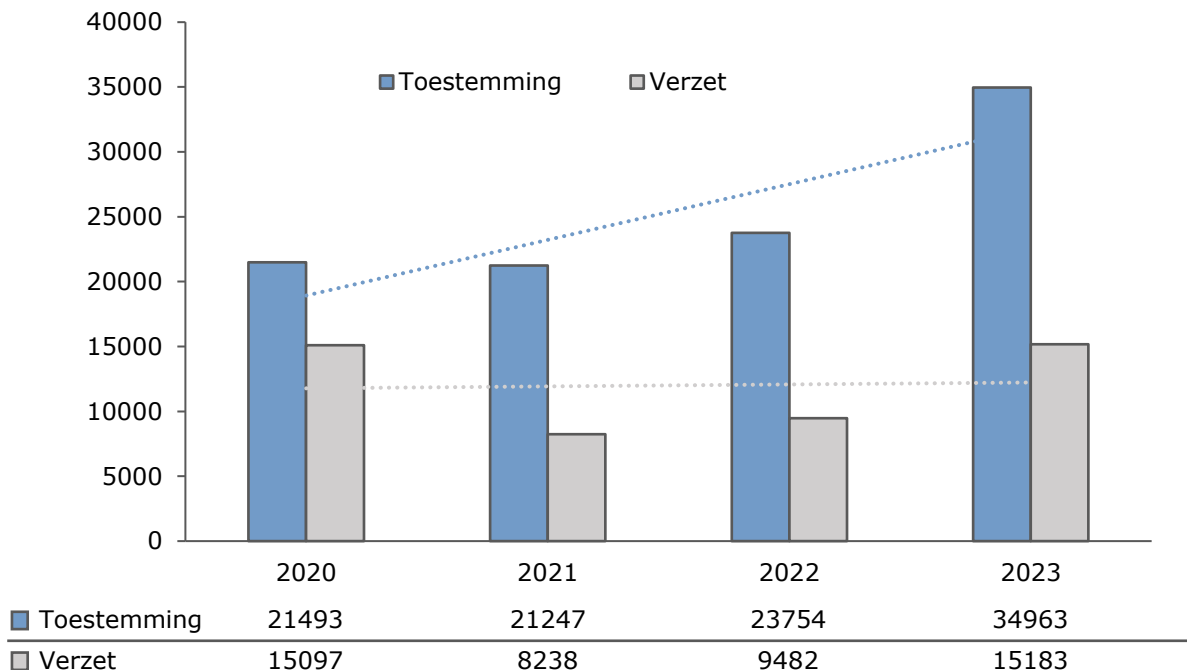

Figuur 5: percentage van het aantal overleden effectieve MLM-donoren in verhouding tot het totale aantal overledenen in België tussen 2020 en 2023.

2.3. Donatie voor menselijke medische toepassing (transplantatie)

De MLM-donatie kan worden gebruikt voor transplantatie bij een andere persoon wiens gezondheidstoestand dat vereist. Dat kan een huidtransplantatie zijn voor een ernstig verbrande persoon, een hoornvliestransplantatie voor een slechtziende persoon, een hartkleptransplantatie voor een persoon met hartproblemen, enz.

Evolutie van het aantal wilsverklaringen voor transplantatie (MLM)

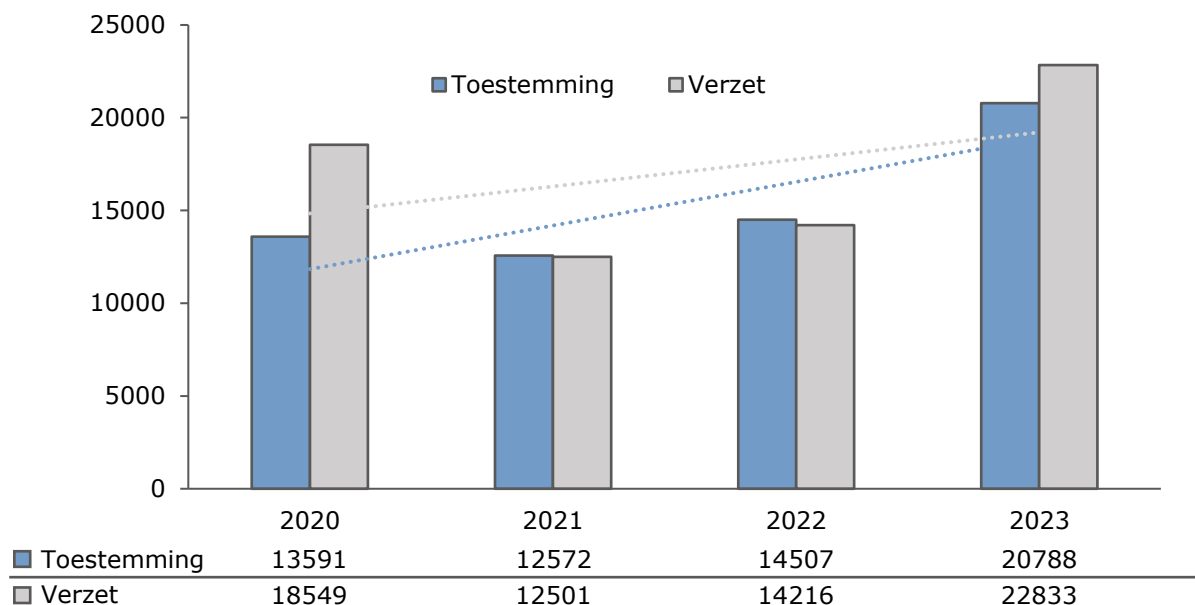

Figuur 6: evolutie van het aantal wilsverklaringen voor transplantatie (MLM) tussen 2020 en 2023.

2.4. Donatie voor de productie van geneesmiddelen (innovatieve therapieën)

De MLM-donatie kan worden ingezet om nieuwe behandelingen of geneesmiddelen te maken voor de behandeling van bepaalde ziekten zoals de ziekte van Alzheimer of bepaalde vormen van kanker. In dat geval spreken we van 'innovatieve therapieën'.

Evolutie van het aantal wilsverklaringen voor de ontwikkeling van innovatieve therapieën (MLM)

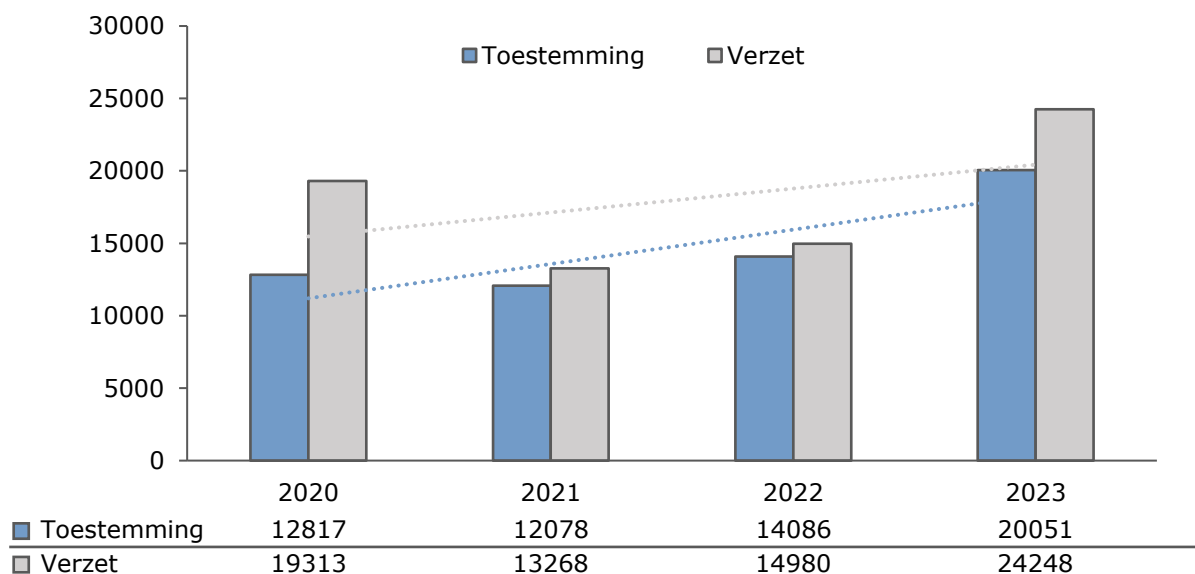

Figuur 7: evolutie van het aantal wilsverklaringen voor de ontwikkeling van innovatieve therapieën (MLM) tussen 2020 en 2023.

2.5. Donatie voor wetenschappelijk onderzoek

De MLM-donatie kan worden gebruikt om onderzoek op het gebied van geneeskunde te bevorderen. Denk aan het wegnemen van een tumor, een lymfeklier of een kwab van een zieke lever die de onderzoekers vervolgens kunnen analyseren om de oorzaken van een ziekte beter te leren kennen en op zoek te gaan naar nieuwe behandelingen.

Evolutie van het aantal wilsverklaringen voor wetenschappelijk onderzoek (MLM)

Figuur 8: evolutie van het aantal wilsverklaringen voor wetenschappelijk onderzoek (MLM) tussen 2020 en 2023.

3. Conclusies

3.1. Profiel van MLM-donoren

Voor 2023:

- hoewel de trends zich voortzetten, is er een lichte daling van het aantal levende donoren in combinatie met een status quo of zelfs een lichte stijging van het aantal overleden donoren;
- meer dan 8 van de 10 donoren zijn levende donoren;
- meer dan 6 van de 10 overleden effectieve donoren zijn ouder dan 55 jaar;
- het percentage overleden effectieve donoren ten opzichte van het aantal overleden personen in België neemt licht toe.

3.2. Orgadon

Voor 2023:

- sterke stijging (> 40 % ten opzichte van 2022) van het aantal verklaringen van expliciete instemming voor transplantatie, productie van geneesmiddelen en onderzoek. Transplantatie is het type donatie waarbij de stijging het duidelijkst is met meer dan 60 % meer instemmingen dan in 2020;
- In vergelijking met 2020 steeg in 2023 het aantal verklaringen van verzet tegen transplantatie, productie van geneesmiddelen en onderzoek.

3.3. Nuttige links

- [Officiële Orgadon-campagne 'Het kan in één vingerklik gedaan zijn'](#)
- [Informatie van het FAGG over MLM-donatie](#)
- [Informatie van de FOD Volksgezondheid over orgaandonatie](#)
- [Wilsverklaring](#)
- [Statbel-statistieken over de overlijdens in België](#)

3.4. Vragen

- mch-mlm@fagg.be